

MIRTSE ZSUZSA
Életlen életek

Odabotorkál az ablakhoz. Szétnyitja a zsalut, világozágra vágyik. Nehezen szokik hozzá a szeme, hetek óta úgy él, mint egy vakond. Hunyorog, bántja szemét a fény, persze, hiszen jó ideje nem mozdult ki a lakásból. Kinéz az ablakon, akkor is, mert levegő kell, meg kék ég, hadd szűrődjék be a retinán, a bőrén keresztül valami. Bármí.

Milyen egyenesek a házfalak! Régóta csak görbének, körvonalalannak érzékelt mindent, magát is. Ha a szomszédot nem hallaná időnként köhögni, még azt gondolhatnám, hogy néhány percre boldognak is érzi magát. Nem, mégsem, az az átkozott köhögés nem hagyja, zavarja, sebzi a fülét. Becsukja az ablakot, hátha akkor tompábban hallja a ritmikus, bosszantó harákolást. De akkor meg nincs levegő. Napok óta nem szellőztetett. Minek? Ne jöjjön fel ide senki. Szégyell idehozni bárkit is, mondjuk ki.

Pedig néhány éve még gusztusos, vonzó hely volt ez: jó képek a falon, nem sok, de az jó. Pedáns rend, Eszti néni jóvoltából. Már őt sem engedi be, előtte is szégyelli magát, hiába küldi rá őt rendszeresen az a jó édes apukája. Az íróasztalról jobb nem is beszélni. Iratkupacok tetején kávéscsésze, melynek falára szűkülő körökben rakódott le a háromnapos kávéidő. Napló különféle színű bejegyzésekkel, valamilyen keksz kiborulva a dobozából, nagypapi tintatartója, felismerhetetlenségig szétmállott alma, zacskóban. Néhány szaloncukorpapír. A falakon képek hiánya. Eladogatott már belőlük, kellett a pénz, jó ideje nem dolgozott, nem volt képes dolgozni. Képtelen volt az életre. Nem voltak már képei – sem a falon, sem odabent, a fejében. Csöngetnek.

- Nem vagyok itthon! – kiabált ki mogorván.
- Engedj be!
- Nem engedlek be, Béla!
- Ne szólíts Bélának, tudod, hogy nem az a nevem.
- Jól van, Dezső, ahogy akarod, csak hagyjál már!
- Méltóztatnál kinyitni az ajtót, vagy betörjem?

Persze, megy az ajtóhoz, nyitja. Már megint a szokásos erőszak. Miért nem hagyják őt tényleg békén, legalább néhány napra? – bosszankodik. Nyílik a zár, az ajtóban egy idősebb férfi áll. Szép az arcának csontozata. Magas ember, erősen őszülő haj-

jal. Jó arcú férfi, ahogy mondani szokták, jó karban van. A kezében méretes papírzacskót tart maga előtt.

– Gyere be, úgyis addig szívod a vérem, amíg be nem engedlek. Nincs kávé. Ha lenne, sem főznék. Leülsz, vagy estig az ajtóban akarsz álldogálni?

– Nem kávézni jöttem – mondta a férfi csendesen.

A nő nem mert közelebb lépni. Nem akarta érezni azt az ismerős, jó szagot. Nem akarta érezni, pedig szeretete, mert mindig olyan otthonosságérzés járta át tőle. Átizzadt nyarak szaga, kiserdőszag, kirándulások szaga, amikor kézen fogva húzzák fel, hogy még, még, menjen, ne adja fel, mindjárt ott a domb teteje, ahonnan lenézhet majd. Le, a világra. Bodzavirágsszag. Incselkedések szaga. Az első pohár pezsgő buboréksszaga. A naptej mandulaszaga, amellyel kenegette őt, hogy a szinte átlátszó, fehér bőre ne égjen hólyagosra. Emlékszik, egyszer kakaóvaját kent a vállára az a másik – azt meg is kóstolta, mert annak is olyan jó szaga volt, csak az íze kiábrándító. Akkor tanulta meg, hogy van, amit elég csak szagolgatni, megenni nem szabad. Nyakkendőszag. Máskor a flanelingek szaga. Azokat nagyon szerette, gyakran csente el és vette magára egyiket-másikat, csak úgy. Jó volt olykor a nagy, bő, puha férfingekben járni. Mindigugyanazarcvívsszag, „amikor hazaér végre”-szag. Szerette megkülönböztetni, címkével ellátni a szagokat, hogy bármikor előhívhatta magából. Sosem értette, vajon hogyan emlékezünk rájuk, hol, milyen kamrában raktározzuk őket. Párás nyakhajlatszag. Szeretett odabújni a nyakához, becsukott szemmel, és szimatolt, mint a kisállatok. Hát most nem szimatol majd. Nincs szag, nincs kiserdő. Semmi nincs.

– Tessék, fáradj be!

A férfi átvágta magát az előszoba padlóján heverő táskákon és cipőkön. Elmosolyodott, amikor látta, hogy az ilyen-olyan saruk és bakancs mellett egy igen merész túsarkú is hevert. Akkor azért még nincs olyan nagy baj, talán ezt gondolta közben, de lehet, hogy valami egészen mást.

A papírzacskót az egyik fotelba tette, hosszú, sötét kabátját a fogastra akasztotta, a kabát hajtókájáról leveregetett néhány nem létező hajszálat, majd a másik fotelból az odahajigált ruhákat arrébbtolta, és leült. Nézte a falat. Vajon kihez kerülhettek a képek? A szoba lehangelő állapotban volt. Üres üvegek a franciaágy mellett, az ágyon gyűrött takaró, látszik, hogy egyedül fekszenek rajta, talán ruhástul, napok óta. Az ágy egyik felén feltornyozott könyvek, nyi-

tott újságok. A gyűrött párna mellett a kismackó, Mackó úr. Mackó úrnak mindig ott kell lennie, mindenhol, bárhová is veti az élet, gondolhatta, de az is lehet, hogy most is mást gondolt.

– Ettél ma már valamit? Délután négy óra van.

– Persze, ettem. Mindent. Egész nap ettem. Faltam, habzsoltam. Meg még nápolyit is.

– Miért hazudsz nekem? Gyere, hoztam ezt-azt, együnk. Együtt. Úgy, ahogy régen volt.

– Nincs régen. Majd eszem, ha egyedül leszek. Majd. Ha elmentél. Persze, ahhoz először el kell menned, csak úgy mondom. Nem vagyok óvodás, még jó, hogy partedit nem hoztál magaddal. Régen láttalak.

– Te sem jöttél hozzám, pedig tudod, hogy előttem mindig nyitva az ajtó.

– Nem megyek oda. Soha. Soha többet. Van életem, szabad ember vagyok! Nél-kü-led! Az állandó ellenőrzgetéseid nélkül. Ne világíts a szemembe, ne nézz bele a fülembe, ne kérdezd ki naponta, hogy mikor ettem utoljára, hagyj így. Mondd csak, vérmintát nem akarsz tőlem venni? Engedj már élni úgy, ahogy szeretnék. Így. Nekem így jó. Ha nem, legyen az én bajom. Majd én jól bekötözöm magam. Megfojtasz. Nem tudtad? Megfulladok a szeretetedtől. Álljak át bőrlégzésre? Ember vagyok én is.

– Mert én nem, ugye?

A nő az ágy végén kuporgott, maga alá húzott lábakkal. Nézegette a kopott farmerjából kikandikáló csupasz lábujjait, kezével a haját babrálta.

– Hány nap alatt sikerült kivégezned ezeket az üvegeket?

A nő dacosan hallgat, a szeme egy nem létező repedést nézeget a falon. Követi a láthatatlan repedés erezetét egészen a plafonig, mint amikor a tenyéren az életvonalat követik le ujjal, csuklógig, amíg az belefut a semmibe. El kell ütni valamivel az időt. Milyen érdekes, pókháló van, pók nincs, biztos meghalt. Vajon a pókok is megfulladnak, ha túlszeretik őket?

– Van pénzed? Van mit enned? Ne fogd be a füled! Ne csinálj már úgy, mintha hároméves lennél! Mondom, ne fogd be a füledet!

– Ne szólj hozzám, mert lövök!

– Na ugye, hogy tudsz mégis beszélni! Gyere, reggelizünk.

– Majd a nyugdíjasotthonban.

Amit érez, fantomfájdalom. A kitépett lapok, a levágott testrészek helyének fájdalma. Nézi a férfi

bogárbarna szemét, keresi az egykori közös emlékek nyomát a retina mögött, az agyban, az emlékezés fiókaiban. Balaton-part. Ülnek egy mólón, bámulják a vizet, a gumimatracosokat. A vízfelszint csak a strandolók kavarják fel, amúgy tükörsima, az égen jóidőfelhők, mégis szorong, fél. Az a másik kezébe veszi a kezét, szorongatja vékony madárujjait, és megígéri neki, hogy soha nem fog meghalni, hogy mindig vele lesz, csak ne féljen már. Utána kézből eteti, ujjvégről, sült hallal – ő pedig szégyelli, hogy ügyetlenül tud csak szálkázni, meg attól is tart, hogy a torkán akad valami, így boldogan csipegeti az ujjak között tartott falatkákat. Vajon a másik emlékszik ezekre még?

A férfi szeme alatt árnyékos, füstös színű a bőr. Jól áll neki az öregedés, bár a tekintet fénye már nem a régi – homályos, karcolt üveglencse a szivárványhártya helyett. Szavak és testbeszéd nélkül nézik egymást.

Valahol, a mélységben összetartoznak, mint a part és a folyó. Egymásra nőttek. Kibogozhatatlan, kusza szálak, becsomósodott vérerek, emlékfonalak. Jobb átvágni őket egy finom metszéssel, csak egyszer fáj.

– Menj el, kérlek, menj el. Jobb most egyedül – szólalt meg a nő hirtelen.

– Rendben. Legyen, ahogy szeretnéd. De azt ugye tudod, hogy legközelebb neked kell jönnöd? Kopogtatás nélkül. Amikor majd akarod.

– Nincs legközelebb. A kedvedért fogok még metrójegyet is venni, ugye? Megvagyok nélküled, köszönöm, megállok a saját lábamon is.

– Azt látom – mosolyodott el a férfi, és néhány üres szaloncukorpapírt a zsebébe gyűrt. Vette a kabátját, majd visszament a táskájáért, amelyet a fotelben hagyott. Hirtelen majdnem megérintette a nő haját, de aztán mégsem. Az ajtó felé indult. Átlépkedett a cipőkön, utazótáskákon, kilépett az ajtón, a két világot elválasztó ajtón, és halkán becsukta maga mögött.

A nő az ablaküveghez nyomta az arcát. Várta, hogy felbukkanjon a hosszú, sötét kabát, az ismerős, megnyugtató járás, a kicsit mindig félrebiccentett fej.

– Apa, apa, gyere vissza... – suttogetta a hideg üveglapnak. A zsebébe nyúlt, aprópénz után kutatott. Lázasan számolgatni kezdte, vajon elég lesz-e. Hitvány, ócska garasok – varázskavicsok helyett. A keksz még jó, megeszi. Kell most az energia. Majd főz egy teát is, az még van. Cukor nincs, de azt úgysem szereti. Ezzel kibírja holnapig.

Alig várta, hogy holnap legyen.

Alig várta, hogy megvehesse azt a vacak vonaljegyét.